

UNIVERZITA PARDUBICE

FAKULTA EKONOMICKO–SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2023

Eliška Suchánková

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko–správní

Princip transparentnosti veřejné správy
Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Eliška Suchánková**
Osobní číslo: **E20883**
Studijní program: **B0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa**
Specializace: **Finanční správa**
Téma práce: **Princip transparentnosti veřejné správy**
Zadávající katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je analýza právní úpravy práva na informace a souvisejících institutů zajišťujících transparentnost veřejné správy. Analyzována bude judikatura správních soudů s důrazem na správní orgány s působností v oblasti daní, cel a poplatků. Praktická část se zaměří na analýzu výše poplatků za poskytování informací u konkrétních správních orgánů.

Osnova:

- Princip transparentnosti jako součást dobré správy.
- Žádost o poskytnutí informací.
- Postup povinného subjektu a výluky.
- Opravné prostředky a možnosti obrany.
- Komparace poplatků.

Rozsah pracovní zprávy: **35 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

ČERNÍN, Karel. Principy dobré správy. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-300-8.
FUREK, Adam. Zákon o svobodném přístupu k informacím: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-273-1.
JELÍNKOVÁ, Jitka. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-859-9.
KOPECKÝ, Martin. Správní právo: obecná část. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy právnické učebnice. ISBN isbn978-80-7400-820-7.
LUBOVSKÝ, Zbyněk, 2019. Zneužití práva na informace. Správní právo. LII(6), 328-341.
NOVOTNÝ, Jan, 2019. Právo na informace: Jak reagují obchodní společnosti na recentní judikaturu. Správní právo. LII(3), 161-177.
SLÁDEČEK, Vladimír. Obecné správní právo. 4., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN isbn978-80-7598-564-4.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Jana Janderová, Ph.D.**
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2023**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

Ing. Jan Fuka, Ph.D. v.r.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2022

Prohlašuji:

Práci s názvem Princip transparentnosti veřejné správy jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 29. 06. 2023

Eliška Suchánková v.r.

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych především poděkovat vedoucí mé bakalářské práce paní JUDr. Janě Janderové, PhD. za její velikou ochotu a trpělivost, kterou měla při vedení práce, poskytnutí materiálů a zpětné vazby, které mi pomohly k vypracování této práce. Dále bych chtěla poděkovat všem, kdo mě podporovali, motivovali a měli se mnou trpělivost při dokončování bakalářského studia.

ANOTACE

Cílem práce je analýza právní úpravy práva na informace a souvisejících institutů zajišťujících transparentnost veřejné správy. Analyzována bude judikatura správních soudů s důrazem na správní orgány s působností v oblasti daní, cel a poplatků. Praktická část se zaměří na analýzu výše poplatků za poskytování informací u konkrétních správních orgánů.

KLÍČOVÁ SLOVA

transparentnost, veřejná správa, dobrá správa, právo na informace, žádost o informaci

TITLE

The principle of transparency in public administration

ANNOTATION

The aim of the thesis is to analyse the legal regulation of the right to information and related institutes ensuring transparency of public administration. It will analyse the case law of the administrative courts with an emphasis on administrative authorities with competence in the field of taxes, duties and fees. The practical part will focus on the analysis of the amount of fees for providing information by specific administrative authorities.

KEYWORDS

transparency, public administration, good governance, right to the information, request for information

OBSAH

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK.....	10
ÚVOD.....	11
1. PRINCIP TRANSPARENTNOSTI JAKO SOUČÁST DOBRÉ SPRÁVY.....	12
1.1. Vymezení pojmu veřejná správa.....	12
1.2. Dobrá správa.....	13
1.2.1. Prameny dobré správy v České republice.....	14
1.2.2. Vývoj myšlenky principu dobré správy.....	15
1.3. Princip otevřenosti neboli transparentnosti a jeho význam.....	15
1.3.1. Princip transparentnosti a jeho právní úprava v České republice.....	16
1.3.2. Princip transparentnosti v právu Rady Evropy.....	18
2. ZÁKON O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM.....	21
2.1. Základní pojmy.....	21
3. POSTUP POVINNÉHO SUBJEKTU A VÝLUKY.....	23
3.1. Povinné subjekty a jejich povinnosti.....	23
3.1.1. Subjekty s plnou informační povinností.....	23
3.1.2. Subjekty s částečnou povinností.....	27
3.2. Způsob zveřejňování informací.....	27
3.3. Informace povinné ke zveřejňování.....	28
3.4. Utajované informace a jejich ochrana.....	29
3.4.1. Ochrana informací týkající se osobnosti.....	29
4. ŽÁDOST O POSKYTNUTÍ INFORMACÍ.....	31
4.1. Podání žádosti.....	31
4.2. Postup při vyřizování žádosti.....	32
4.3. Vydání rozhodnutí o odmítnutí žádosti.....	34
4.4. Lhůta.....	35

4.5.	Výše poplatků za poskytnutí informací.....	36
4.5.1.	Mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací	36
4.6.	Opravné prostředky a možnosti obrany	37
4.6.1.	Odvolání.....	37
4.6.2.	Stížnost.....	38
4.6.3.	Přezkumné řízení	39
5.	POPLATKY.....	40
6.	KOMPARACE POPLATKŮ	44
	ZÁVĚR	49
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	51

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Obrázek 1 – Principy dobré správy.....	14
Obrázek 2 – Posouzení žádosti o informace.....	33
Tabulka 1 – Porovnání poplatků jednotlivých správních orgánů za kopírování a tisk dokumentů.....	45
Tabulka 2 – Porovnání poplatků jednotlivých správních orgánů za mimořádně rozsáhlé vyhledávání.....	46
Tabulka 3 – Porovnání odhadované částky za poskytnutí informací u vybraných povinných subjektů.....	48

ÚVOD

Cílem této práce je analýza právní úpravy práva na informace a souvisejících institutů zajišťujících transparentnost veřejné správy.

Bez transparentnosti bychom nebyli schopni mít veřejnou správu takovou, jako máme teď, jelikož se jedná o jeden ze základních nástrojů, který nám pomáhá k efektivní odpovědnosti správních orgánů. Nebýt transparentnosti, „průhlednosti“ veřejné správy, neměli bychom takovou možnost kontroly z pohledu veřejnosti a nebyla by zde možnost pro udělení sankcí či různých opatření.

Princip transparentnosti je jedním ze základních principů dobré správy, ačkoli není nikde přesně v právních předpisech definován, jeho podstatu najdeme v jednotlivých právních předpisech. Jedná se o jeden z mnoha znaků demokratického právního státu, který napomáhá k odbourávání korupce. Přispívá ke kontrole veřejné správy, a to jak ze strany veřejných institucí, tak i z pohledu občana. v současné době, kdy žijeme v době rozvoje informačních technologií, se tento princip dostává na přední místa dění kolem veřejné správy a to tím, že díky technologiím, je zjednodušen proces poskytování informací. Čím více bude veřejná správa transparentnější, tím více budou občani informováni.

Bakalářská práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. První část práce vychází z teoretických poznatků z literatury a znalostí právní legislativy. Praktická část, jejíž hlavním obsahem je analýza jednotlivých zvolených povinných subjektů, vychází mimo teoretického podkladu především ze znalosti judikatury, která v tématu poplatků hraje velkou roli.

1. PRINCIP TRANSPARENTNOSTI JAKO SOUČÁST DOBRÉ SPRÁVY

V úvodní části se práce zabývá výčtem základních pojmů nutných k porozumění a orientaci v dalších kapitolách. Každý z prvků, respektive pojmů, je vysvětlen v celé své podstatě. Konkrétně se jedná o pojmy: veřejná správa, transparentnost a princip dobré správy.

1.1. Vymezení pojmu veřejná správa

Na otázku, co je to veřejná správa, je velice těžké jednoznačně odpovědět. Neexistuje pravděpodobně žádná správná definice, ale je jich přípustných více. To že je zde nepřítomnost obecně platné definice znamená, že pro různorodé vědní obory je možné tento pojem chápat rozdílně. Například P. Průcha veřejnou správu definuje jako správu veřejných záležitostí, které jsou vykonávány ve veřejném zájmu, subjekty ji realizují jako právem danou povinnost z titulu svého postavení jakožto veřejnoprávního subjektu (Průcha, 2012). Pojmem veřejná správa lze označovat záměrnou činnost, jejíž funkcí je obnovení či udržení nějakého žádoucího stavu ((Ministerstvo vnitra, 2006).

Dále je zde snaha o to, aby se pojem správa zaměnil se slovem management, který by se dále používal obdobně jako v soukromé správě, a to i ve věcech organizace a výkonu veřejných úkolů (Hendrych, 2016).

Je nutné zmínit, že se veřejná správa dělí na formální, také známou pod názvem organizační pojetí, a materiální, nazývané jako funkční pojetí. Dle Sládečka materiální pojetí může být vyloženo jako určitá (správní) činnost a to, aniž by byl brát ohled na druh instituce, který ji vykonává. Rozdílný je přístup formální, který sleduje systém zařízení a institucí správu vykonávajících. (Sládeček, 2019) Materiální pojetí je bráno spíše jako veřejná správa činností nebo jiných veřejných institucí, která svým obsahem není ani činností zákonodárnou ani soudní. Toto pojetí lze dále ještě dělit na pozitivní a negativní způsob. (Hendrych, 2016)

Dalším významným pojmem je **administrativa**. Ačkoli tento pojem se správou úzce souvisí, musíme ho odlišit. Jedná se totiž především o činnosti, které jsou podpůrné (kancelářské), jedná se například o podávání informací nebo zajištění oběhu dokumentů a další. (Ministerstvo vnitra, 2006)

Veřejná správa má charakteristické rysy oproti správě soukromé. Veřejná správa je vázána právem, může tedy činit jen to, co jí dovolí zákon, aneb co není v zákoně je zakázáno.

Veřejná správa může vydávat právní akty, které jsou poté závazné pro všechny. (Kopecký, 2021)

Moderní přístup řízení veřejné správy nás přivádí k myšlence New Public Management. Tato myšlenka se u nás začala objevovat již v 90. letech, zde se jedná převážně o zvýšení efektivnosti, transparentnosti a možnosti kontroly veřejné správy. Na tento přístup navazuje myšlenka Good governance, neboli dobrá správa. (Hendrych, 2009)

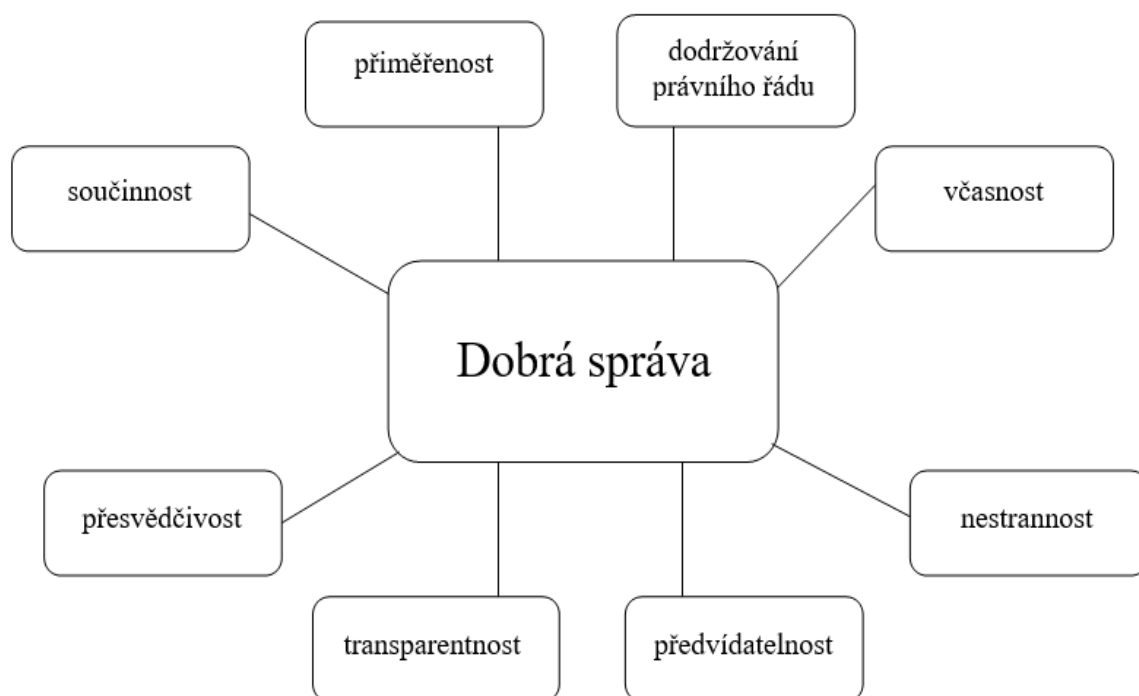
1.2. Dobrá správa

Dobrá správa je pojem popisující takové chování orgánů státní správy, které jim sice nepředepisuje přímo zákon, ale které po nich přesto můžeme spravedlivě požadovat. Špatná správa vede ke vzniku nespravedlností, k obtěžování osob přehnanou byrokracií, k průtahům a jiným nežádoucím důsledkům. (Černín, 2019)

„Podle bývalého evropského ombudsmana není moc šťastný nápad definovat dobrou správu, protože pro náležité plnění ombudsmanských funkcí by se měl tento koncept zachovat svou flexibilitu.“

(Černín, 2019, s. 57)

Nejde zde jen o pouhé dodržování daných právních předpisů, ale především, aby byl naplněn jejich cíl. v tomto případě je cílem dodržování základních lidských práv, vstřícnost, nebo hospodárné zacházení s veřejnými prostředky. v právním jednání pomáhá aplikace těchto základních norem ve vyplnění mezer v zákonech a k interpretaci právních předpisů. Mezi základní principy počítáme mimo jiné i transparentnost. (Černín, 2019)

Obrázek 1 – Principy dobré správy

Zdroj: Vlastní zpracování

Pokud jsou základní principy z obrázku č. 1 dodržovány, plní se tím pomyslný cíl Good governance. Cílem může být snížení korupce.

1.2.1. Prameny dobré správy v České republice

V České republice existují tři zákony, které uznávají principy dobré správy. Jedná se o zákon č. 349/1999 Sb., Zákon o veřejném ochránci práv ve znění pozdějších předpisů, dále o zákon č. 500/2004 Sb. Správní řád, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 255/2012 Sb., Zákon o kontrole ve znění pozdějších předpisů. Principy dobré správy představují standardy, které je zapotřebí dodržovat, neboť to vyžaduje morálka a spravedlnost. Principy se používají především v případech, kdy je zákon slepý a správní orgán musí rozhodnout. Tyto prameny práva vycházejí z existence dobré správy a pomáhají ji uskutečňovat. (Hendrych, 2009)

Jako další důležitý zdroj lze považovat i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2008, č. j. 1 As 30/2008, neboť z něj vyplývá, ustanovení správního řádu §4 odst. 1 „Veřejná správa je službou veřejnosti.“ (Rozsudek NSS, č. j. 1 As 30/2008)

1.2.2. Vývoj myšlenky principu dobré správy

Počátky myšlenky principu dobré správy spadají do 70. až 80. let 20. století. První myšlenky se objevují v několika mezinárodních organizacích, které je následně rozvinou. (Černín, 2019) za průkopníky lze považovat Organizaci spojených národů, Evropské společenství a Rady Evropy. Vývoj této myšlenky se zaměřil především na zefektivnění státních služeb, lidská práva, legalitu, přerozdělování státních fondů nebo také na nezávislé soudnictví. Evropský dvůr a Evropský soudní dvůr vymezil řadu správních principů, které musí být uplatňovány členskými státy při aplikaci evropského práva. (Potěšil, 2008) Jedná se o:

- princip proporcionality (přiměřenosti),
- právní jistoty,
- ochrany legitimních (oprávněných) očekávání,
- nediskriminace,
- práva na slyšení v procesu správního rozhodování,
- spravedlivé podmínky pro přístup jednotlivců ke správním soudům,
- nesmluvní povinnost veřejné správy. (Hrabcová, 2006)

1.3. Princip otevřenosti neboli transparentnosti a jeho význam

Veřejná správa by měla být za každých okolností otevřená a transparentní, v tajnosti by se mělo držet opravdu jen malé množství dat, které se nikde nezveřejňuje. Jedná se především o osobní údaje nebo o údaje spojené s národní bezpečností. Pod heslem „otevřenost“ je sdružena řada principů jak závazné, tak doporučující povahy. Velmi dobře se tak na něm demonstruje teze, že síla konceptu dobré správy spočívá právě ve spojování právních a mimoprávních požadavků a v popisování jejich průniků. (Černín, 2019)

„Pojem transparentnosti je považován za ústřední pojem moderní demokracie. Mezi důležité prvky právní transparentnosti patří jasnost postupů, jasná formulace, zveřejňování a oznamování právních předpisů a rozhodnutí“ (Addink, 2019, s.112).

Princip otevřenosti a transparentnosti ve veřejné správě slouží dvěma specifickým účelům:

- „ochraňuje veřejný zájem a redukuje korupci,
- je podstatný pro ochranu individuálních práv“ (Hrabcová, 2006, s. 94).

Na otevřenost lze pohlížet více způsoby, lze tak pochopit způsob, pravidla a podmínky rozhodování, i definici veřejného projednávání záměrů, vytváření partnerství pro řešení problémů. U transparentnosti je například ve správním řízení jasně definované rozhodnutí a zdůvodnění, aby bylo možné rozhodnutí v případě potřeby přezkoumat. Transparentnost je neméně důležitá a projevuje se například tím, že správní řízení může být vedeno jen odpovídající autoritou. Autoritou v tomto kontextu je myšlena oprávněná úřední osoba. Veřejné registry jsou dostupné veřejnosti a představitel veřejné správy nezůstává v anonymitě. Úředník veřejné správy se musí smířit s omezením příjmů ze soukromých aktivit. Podstatným prvkem je i povinnost veřejné správy zdůvodňovat svá rozhodnutí. (Hrabcová, 2006)

Princip otevřenosti jako takový, tedy že právní rozhodnutí je platné až po zveřejnění a není vykonatelné bez doručení adresátovi, se začal využívat až v 60. letech minulého století, a to pouze v západních demokraciích, kde byl princip přijat v podobě normy.

„Transparentností ve významu právním lze rozumět všeobecnou kontrolu správy věcí veřejných“

(Kolman, 2014, s. 9)

Princip transparentnosti se využívá především ve spojitosti se zákonem č. 106/1999 Sb., Zákon o svobodném přístupu k informacím, jakožto jeden z nástrojů prosazování demokratického právního státu, je ale možné ho využít i v případě práva na spravedlivý proces ve správním řízení (Zákon č. 2/1993 Sb.).

1.3.1. Princip transparentnosti a jeho právní úprava v České republice

Princip transparentnosti můžeme v české legislativě najít v několika právních předpisech. Jedná se především o Listinu základních práv a svobod (dále jen „LZPS“), která je ústavním zakotvením tohoto principu a nejdeme ho v článku 17 jako Svobodný projev a Právo na informace (Zákon č. 2/1993 Sb.).

„(1) Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny.

(2) Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu.

(3) Cenzura je nepřípustná.

(4) Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.

(5) Státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon. “

Zákon č. 2/1993 Sb.

Mimo LZPS lze princip transparentnosti najít i v zákoně č. 106/1999 Sb., Zákon o svobodném přístupu k informacím, a dále je rozepsán například ve správním řádu, jakožto součást základních principů:

- zásada zákonnosti (legality) § 2 odst. 1 LZPS,
- zásada zákazu zneužívání pravomoci–správního uvážení § 2 odst. 2 LZPS,
- zásada právní jistoty § 2 odst. 3 LZPS,
- zásada souladu s veřejným zájmem a okolnostmi případu § 2 odst. 4 LZPS,
- zásada legitimního očekávání § 2 odst. 4 LZPS,
- zásada materiální pravdy § 3 LZPS,
- zásada šetření práv nabytých v dobré víře–součást zásady právní jistoty § 2 odst. 3 LZPS,
- zásada veřejné správy jako služby § 4 LZPS,
- zásada subsidiarity § 5 LZPS,
- zásada procesní ekonomie–rychlosti a hospodárnosti postupů § 6 LZPS,
- zásada procesní rovnosti § 7 LZPS,
- zásada spolupráce správních orgánů § 8 LZPS. (Zákon č. 2/1993 Sb.)

V neposlední řadě najdeme princip v otevřenosti v ombudsmanem sestavených Principech dobré správy, kde je definován dle Motejla (2007) takto:

„Úřad umožní osobám nahlížet do všech úředních dokumentů a pořizovat si jejich kopie. Úřad pečlivě dodržuje spisový pořádek, takže je schopen jednotlivé dokumenty vyhledat. Přístup osob k úředním dokumentům omezí úřad pouze do té míry, jakou vyžaduje ochrana osobních údajů, soukromí, oprávněných zájmů jiných osob, utajovaných informací, obchodních tajemství nebo jiné zákonné limity. Poplatek za zpřístupnění úředních dokumentů či pořízení jejich kopií stanovuje úřad tak, aby tím nezabraňoval osobám v získání informací o činnosti úřadu. ...“

Motejl, 2007

1.3.2. Princip transparentnosti v právu Rady Evropy

Rada Evropy vydává rezoluce a doporučení, avšak ty nejsou právně závazné a jejich plnění není ze strany Rady Evropy kontrolováno. Nejsou právně vymahatelné a také neobsahují žádné sankce.

Prvním náznakem vzniku principu dobré správy lze označit Rezoluci R(77)31 Výboru ministrů Rady Evropy o ochraně jedince ve vztahu k úkonům orgánů, kde bylo v příloze uvedeno 5 základních principů. Tyto zásady jsou aplikovány ve vztazích vykonavatele veřejné správy a adresáta mocenského působení. Jedná se o tyto principy:

- *„právo být vyslechnut,*
- *právo na přístup k informacím,*
- *právo na pomoc a zastoupení,*
- *právo seznámit se s odůvodněním právního aktu,*
- *právo být poučen o postupu při odvolání.“*

Výbor ministrů Rady Evropy, 1977

Ovšem ale ještě ani tato rezoluce neuvádí přímo princip transparentnosti. v této rezoluci je uvedeno pět základních principů, které v současné době používáme, když se mluví o dobré správě. Jednalo se přesně o právo být slyšen, právo na informace včetně možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, právo účastnit se jednání, povinnost veřejné správy rozhodnutí náležitě odůvodnit a poučit adresáty rozhodnutí o opravných prostředcích.

Rada Evropy vydala několik dalších doporučení, které se zabývají zmíněnou problematikou. Jedná se například o:

- Doporučení R(81)19 Výboru ministrů o přístupu k informacím v držení veřejných orgánů,
- Doporučení R (80)2 Výboru ministrů o správním uvážení – zaměřuje se na ochranu práv, svobod a zájmů jednotlivců v těch případech, kdy je správní akt výsledkem uplatnění správního uvážení. Stanovuje základní limity při jeho použití a možnost jeho přezkumu,
- Doporučení R(84)15 Výboru ministrů ohledně veřejné odpovědnosti stanoví možnost náhrady škody při nesprávném úředním postupu vedoucím k vydání správního aktu,
- Doporučení R(91)10 Výboru ministrů o sdělování osobních údajů v držení veřejných orgánů třetím osobám vychází z respektování zásady soukromí a ochrany osobních údajů,
- Směrnice č. 2003 (98) Evropského soudu o opakovaném použití informací veřejného sektoru si klade za cíl transparentnost veřejné správy,
- Směrnice č. 2003 (4) Evropského soudu o přístupu k informacím o životním prostředí. (Ministerstvo vnitra České republiky)

V evropském správním prostoru je obdobně jako v České republice princip transparentnosti pouze jedním z mnoha principů dobré správy. Tento princip je taktéž upraven v Doporučení CM/Rec 2007(7) o dobré správě v článku 10:

1. *„Veřejné orgány konají v souladu se zásadou transparentnosti.*
2. *Zajistí, aby soukromé osoby byly vhodnými prostředky informovány o jejich činnostech a rozhodnutích, což může zahrnovat zveřejňování oficiálních dokumentů.*
3. *Respektují práva na přístup k oficiálním dokumentům v souladu s pravidly týkajícími se ochrany osobních údajů.*
4. *Zásada transparentnosti nepoškodí tajemství chráněná zákonem.“*

Výbor ministrů Rady Evropy, 2007

K tomuto doporučení je připojen i Kodex dobré správy (dále jen „Kodex“), který je rozdělen do tří základních okruhů. Jedná se o obecné zásady, pravidla upravující správní rozhodnutí a odvolání. (Ministerstvo vnitra České republiky) k nejvýznamnějším principům prvního okruhu lze zařadit:

- Princip zákonnosti, který zabezpečuje postup správního orgánu s vnitrostátním i mezinárodním právem,
- Princip rovnosti před zákonem, zde se jedná především o zákaz jakékoli diskriminace, zaručuje se zde, že se s osobami ve stejné situaci bude zacházet stejně,
- Princip nestrannosti, správní orgán musí zajistit objektivitu všech zainteresovaných úředních osob, které se podílejí na daném rozhodnutí,
- Princip proporcionality, ukládaná opatření nesmí omezovat práva a zájmy adresátů veřejného práva, než je nezbytně nutné,
- Princip právní jistoty, chrání naplnění legitimního očekávání,
- Princip konání v přiměřené lhůtě, správní orgán musí rozhodnout bez zbytečných odkladů,
- Princip participace, jedná se zde o součinnost a možnost podílet se na přípravě provádění správních rozhodnutí, které se týkají práv nebo zájmů daného člověka,
- Princip zachování úcty soukromí, správní orgány musí ohleduplně zacházet s osobními údaji,
- Princip transparentnosti, správní orgán je povinen informovat občany o činnostech veřejné správy. v tomto principu se již objevuje právo na svobodný přístup k informacím, avšak i tento princip má své výluky, kterým se více budeme věnovat v následujících kapitolách. (Výbor ministrů Rady Evropy, 2007)

Druhá část Kodexu představuje postupy přijímání správního rozhodnutí, dále tu jsou i rozepsaná práva osob, které jsou nějakým způsobem spjata s procesem. v poslední části jsou uvedeny možnosti odvolání se proti rozhodnutí správních orgánů. (Výbor ministrů Rady Evropy, 2007)

2. ZÁKON O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

V této kapitole se nachází pouze základní informace o daném zákonu, který je více rozebrán v následujících kapitolách.

Zákon č. 106/1999 Sb., Zákon o svobodném přístupu k informacím (dále jen „InfZ“) je obecným právním předpisem, který upravuje právo každého jedince na informace. Informace mu mohou poskytnout státní orgány, veřejné instituce, které hospodaří s veřejnými financemi, územní samosprávné celky, nebo také subjekty, které rozhodují na základě zákonů o právech a povinnostech jak občanů, tak i právnických osob. Tato právní norma má na starost úpravu podmínek na získání informací a zároveň i podmínek na jejich poskytnutí. Dále také třeba jaké informace lze poskytnout, které se naopak poskytnout nesmí anebo nemusí být poskytnuty. Zákon se mimo jiné věnuje hrazení poplatků spojených s danou agendou, lhůtě pro poskytnutí nebo případné odvolání proti neposkytnutí. (Zákon č. 106/1999 Sb.) Dle Lubovského je smyslem tohoto práva umožnit občanům orientovat se ve veřejném dění, aniž by bylo třeba prokazovat odůvodněnost požadavku (Lubovský, 2019).

2.1. Základní pojmy

Mezi základní pojmy v souvislosti týkajícími se zákona č. 106/1999 Sb. je považován pojem **žadatel**. Žadatelem může být každá fyzická i právnická osoba.

Pro správné pochopení pojmu právo na informace je nutné nejdříve definovat co je to pojem **informace**. Podle InfZ § 3 odst. 3 je informace definována:

„Informací se pro účely tohoto zákona rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakékoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního.“

Zákon č. 106/1999 Sb., § 3 odst. 3

Těmto definicím se věnuje i judikatura, a to například v rozhodnutí Krajského soudu v Praze, zde dne 3. prosince 2002, sp. zn. 44 CA 179/2002, zde je definován pojem informace ve vztahu k povinným subjektům.

„Informací se míní to, co v okamžiku dotazu je, anebo má být, v úřadu k dispozici. Pokud úřad zjistí, že nemá informaci, kterou podle svých povinností stanovených právními předpisy má mít, je povinen ji okamžitě doplnit a poskytnout.“

V neposlední řadě nesmíme opomenout ze sbírky definici:

„Při výkladu pojmu "informace" ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, jež je realizací čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod, je nutné zvolit takový postup, který ve svých důsledcích fakticky nezužuje rozsah ústavně zaručených práv, jinak by se orgán aplikující právo dostal do rozporu jednak s obecnou zásadou výkladu ve prospěch základních práv a svobod a jednak s příkazem šetření smyslu práv a nezneužívání možných omezení (čl. 4 odst. 4 Listiny)“

Rozsudek Krajského soudu v Praze, sp. zn. 44 CA 179/2002

Pojmem **žadatel** se dle InfZ vyznačuje každá fyzická i právnická osoba, která žádá informace (Zákon č. 106/1999 Sb., § 3 odst. 1).

V zákoně o svobodném přístupu k informacím je také definován pojem **doprovodná informace**. Jedná se o informaci, která přímo souvisí s požadovanou informací, ale nevztahuje se na ní přímá povinnost ji poskytnout. (Zákon č. 106/1999 Sb., § 3 odst. 6)

Jako poslední ze základních pojmů je **zveřejněná informace**. Jedná se o takovou informaci, kterou je možné vždy dohledat a získat. Dle InfZ se jedná především o informace vydané tiskem, vystavené na úřední desce, nebo je možné je dohledat pomocí dálkového přístupu. (Zákon č. 106/1999 Sb., §3, odst. 5)

3. POSTUP POVINNÉHO SUBJEKTU A VÝLUKY

Kapitola se soustředí na rozdělení povinných subjektů do dvou základních kategorií a dále se věnuje povinným informacím, které musí být zveřejněny, a dále i těm, které se zveřejnit nesmí a musí být utajovány.

3.1. Povinné subjekty a jejich povinnosti

Poskytovat informace musí dle povinnosti všechny státní orgány, orgány územní samosprávy a samospráva jako taková a všechny veřejné instituce. Povinnost informovat není dána pouze českou legislativou, nýbrž vychází i z mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána. (Hendrych, 2016)

Subjekty můžeme rozdělit do dvou kategorií, a to podle rozsahu zveřejňovaných informací. První kategorii je možné nazvat jako subjekty s úplnou informační povinností a druhou jako subjekty s částečnou povinností. Mezi subjekty s plnou povinností lze zařadit státní orgány, územně samosprávné celky a jejich orgány, a veřejné instituce, kde je uplatněn § 2 odst. 1 InfZ. v okruhu subjektů s částečnou informační povinností jsou například subjekty, které na základně zákona rozhodují o právech a povinnostech fyzických i právnických osob (§ 2 odst. 2 InfZ).

3.1.1. Subjekty s plnou informační povinností

Jelínková zařazuje mezi subjekty s plnou informační povinností orgány moci výkonné, zákonodárné, soudní, ale dále i správních orgánů vyplývajících z Ústavy České republiky, výjimku jsou v tom případě i subjekty, které v Ústavě uvedeny nejsou, jedná se je například o Nejvyšší kontrolní úřad nebo Českou národní banku. (Jelínková, 2017)

Furek ve své publikaci uvádí, že do povinných subjektů spadají i ústřední orgány státní správy, které jsou vymezeny tzv. kompetenčním zákonem, tedy zákonem č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. (Furek, 2016) Tento zákon definuje soupis orgánů, jakožto ústředních orgánů státní správy:

- Ministerstvo vnitra,
- Ministerstvo práce a sociálních věcí,
- Ministerstvo pro místní rozvoj,
- Ministerstvo zdravotnictví,

- Ministerstvo financí,
- Ministerstvo obrany,
- Ministerstvo spravedlnosti,
- Ministerstvo zahraničních věcí,
- Ministerstvo průmyslu a obchodu,
- Ministerstvo dopravy,
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,
- Ministerstvo zemědělství,
- Ministerstvo životního prostředí,
- Ministerstvo kultury. (Kolman, 2010)

Dalšími orgány státní správy, které lze zařadit mezi ústřední orgány jsou například:

- Národní bezpečnostní úřad,
- Český statistický úřad,
- Energetický regulační úřad,
- Český telekomunikační úřad,
- Správa státních hmotných rezerv,
- Český úřad zeměměřičský a katastrální,
- Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. (Zákon č. 2/1969 Sb.)

Podle Furka (2016) lze mezi povinné subjekty zařadit i bezpečnostní sbory:

- Policie ČR,
- Armáda,
- Hasičský záchranný sbor. (Furek, 2016)

Na základě rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 2 As 58/2007–52 byl do skupiny povinných subjektů zařazen také Veřejný ochránce práv. Právní věta říká:

„Veřejný ochránce práv jako specifický kontrolní státní orgán je povinným subjektem podle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Rozhodování o žádostech o poskytnutí informací však není přímo na něm, nýbrž spadá mezi úkoly, které pro veřejného ochránce práv plní jeho kancelář.“

Rozsudek NSS, č. j. 2 As 58/2007–52

Dále bylo stejným způsobem rozhodnuto o Úřadu vlády České republiky a Kanceláři prezidenta republiky. o tomto statutu bylo rozhodnuto na základě rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2006, č. j. 2 As 89/2006–107. (Rozsudek NSS, č. j. 2 As 89/2006–107) v této skupině lze najít i vysoké školy. Zdárným příkladem je tomu Mendelova univerzita v Brně, o které bylo rozhodnuto v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2020, č. j. 29 a 241/2017–78.

Mezi povinné subjekty bezpochyby patří územní samosprávné celky a jejich orgány. Jedná se tedy o obce a kaje. Obce jakožto povinné subjekty mají plnou informační povinnost jak v samostatné, tak v přenesené působnosti. (Kolman, 2010)

V kategorii subjektů s plnou informační povinností lze najít i pojem veřejná instituce. k správnému zařazení subjektů je nutné si pojem veřejná instituce nejdříve definovat. Hendrych ve své publikaci uvádí pojem veřejná instituce jako značně neurčitý pojem, který není v právních předpisech prakticky využíván (Hendrych 2016). Podle Kolmana se za veřejnou instituce pokládá takový subjekt, jehož založení a režim řízení je odvozen z veřejného práva, zvláště pak z norem práva správního a finančního. Jestliže instituce hospodaří s veřejnými prostředky, tak to znamená, že obhospodařuje veřejné statky a tím pádem, má plnou informační povinnost. (Kolman, 2010)

„Mezi tyto veřejné instituce se podle rozhodnutí soudů řadí i některé právnické osoby soukromého práva, mezi nimi i obchodní společnosti stoprocentně vlastněné subjekty veřejné správy“

(Novotný, 2019, s. 161)

Dle Ústavního soudu je k posouzení nezbytné, zda se jedná o veřejnou instituci či nikoli. Existují typické znaky pro veřejnou instituci. Mezi znaky typické pro veřejné instituce patří:

- způsob vzniku instituce,
- hledisko osoby zřizovatele,
- existence či neexistence státního dohledu nad činností instituce.
- veřejný nebo soukromý účel instituce. (Furek, 2016)

Jednou z prvních a tím i stěžejní kauz o tom, zdali se jedná či nejedná o veřejnou instituci byl spor o to, zda Všeobecná zdravotní pojišťovna naplňuje znaky veřejné instituce či nikoli. v usnesení Ústavního soudu ze dne 16. 1. 2003, č. j. III. ÚS 671/02 bylo rozhodnuto, že Všeobecná zdravotní pojišťovna tyto znaky naplňuje, a to s odkaz na fakt, že se jedná o veřejnou instituce hospodařící s veřejnými prostředky. Díky rozsudku tak bylo dovozeno, že veřejnou institucí je každý subjekt, který naplňuje definiční znaky toho pojmu.

Po zodpovězení výše uvedených kritérií Ústavní soud tímto způsobem rozhodl o několika podnicích. Jako nejznámější příklad se uvádí státní podnik Letiště Praha. Ústavní soud tak rozhodl dne 24. 1. 2007, Nálezem, sp. zn. I. ÚS 260/06, že státní podnik Letiště Praha naplnil znaky veřejné povahy, proto ho označil za veřejnou instituce.

Dalšími příklady veřejné instituce jsou:

- ČEZ akciová společnost, na základě rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2009, č. j. 2 Ans 4/2009–93,
- Ředitelství silnic a dálnic, na základě rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, č. j. 9 Ca 186/2005–40,
- Národní památkový ústav, na základě rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 28/2007–77,
- České dráhy, na základě rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2011, č. j. 9 As 48/2011–129,
- Fond národního majetku České republiky, na základě rozsudku Ústavního soudu ze dne 16. ledna 2003, č. j. III. ÚS 671/02 a jiné.

3.1.2. Subjekty s částečnou povinností

Subjekty s částečnou povinností poskytují informace pouze v rozsahu na základě, kterého jim byla svěřena působnost a možnost rozhodování ve veřejné správě. Jako příklad lze uvést fyzickou osobu, která podniká a v rámci svého podnikání se rozhoduje na základě delegace veřejné správy, má určitou vrchnostenskou pravomoc. (Kadečka, 2009)

Tyto subjekty nemusí zveřejňovat informace o své soukromé činnosti, ale pouze o rozhodovacích činnostech. Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 10. 2020 č. j. 8 a 109/2019–61 do kategorie povinných subjektů spadá i Poslanecká sněmovna. A to v případě, že rozhoduje o tom, zda vysloví souhlas k trestnímu stíhání poslance.

3.2. Způsob zveřejňování informací

Jsou známy dvě možnosti, jak se lze informace dozvědět. První možností je subjekt sám zveřejní, anebo si o ně lze podat žádost. Druhé možnosti, tedy podání žádosti, se bude věnovat vlastní kapitola, jejíž cílem je nastínění celého procesu od podání žádosti až po výsledné rozhodnutí, zda informace budou či nebudou poskytnuty a pokud ano, tak za jakou výši poplatku. (Zákon č. 106/1999 Sb.)

Zveřejněné informace musí být umístěny tak, aby byly znovu dohledatelné. Nabízí se možnosti zjistit informace na internetových stránkách, vyvěšením na úřední desce nebo i tiskem. Bližší specifikace není dána. Tento druh zveřejňování je možné ještě blíže rozdělit na povinné zveřejňování, které je upraveno § 5 odst. 1 až 6 InfZ. Jedná se tedy o povinnost

danou zákonem. Může nastat i situace, kdy subjekt zveřejní informace dobrovolně. o této možnosti pojednává § 5, odst. 7 InfZ. Výsledné rozhodnutí, které informace, mimo povinných subjekt zveřejní je na jeho uvážení.

3.3. Informace povinné ke zveřejňování

V §5 InfZ jsou přímo určeny informace, které povinné subjekty musí zveřejňovat. Tuto povinnost musí splnit každý povinný subjekt. Povinným subjektem se v základu rozumí orgány moci výkonné, zákonodárné, soudní a správní orgány. (Jelínková, 2017)

Informace se zveřejňují v určité struktuře, kterou upravuje vyhláška č. 515/2020 Sb., Vyhláška o struktuře informací zveřejňovaných o povinném subjektu a o osnově popisu úkonů vykonávaných v rámci agendy (dále jen „vyhláška“), která vešla v účinnost 26. prosince 2020 a tím nahradila vyhlášku č. 442/2006 Sb. Tato vyhláška stanovuje struktura informací zveřejňovaných o povinném subjektu způsobem umožňujícím dálkový přístup z roku 2006. (Vyhláška č. 515/2020 Sb.)

Vyhláška obsahuje dvě přílohy. v první příloze lze najít čtrnácti bodovou tabulku, kde jsou vyjmenovány základní povinné údaje, které musí povinný subjekt zveřejnit. a to tímto způsobem:

1. *„název,*
2. *důvod a způsob založení,*
3. *organizační struktura,*
4. *kontaktní spojení, kontaktní poštovní adresa, adresa úřadovny pro osobní návštěvu, úřední hodiny, telefonní čísla, adresa podatelny, elektronická adresa podatelny, datová schránka,*
5. *případné platby lze poukázat,*
6. *IČO,*
7. *plátce daně z přidané hodnoty,*
8. *dokumenty–seznam hlavních dokumentů, rozpočet,*
9. *žádosti o informace,*
10. *příjem podání a podnětů*

11. *předpisy–nejdůležitější používané předpisy, vydané právní předpisy,*
12. *úhrady za poskytování informací–sazebník úhrad za poskytování informací, rozhodnutí nadřízeného orgánu o výši úhrad za poskytnutí informací,*
13. *licenční smlouvy–vzory licenčních smluv, výhradní licence,*
14. *výroční zpráva podle zákona o svobodném přístupu k informacím.“*

Vyhláška č. 515/2020 Sb.

V druhé příloze vyhlášky lze najít informace o osnově popisu jednotlivých úkonů vykonaných orgány veřejné moci a úkonů subjektů, které při výkonu těchto úkonů nepůsobí jako orgány veřejné moci. (Vyhláška č. 515/2020 Sb.)

3.4. Utajované informace a jejich ochrana

Utajovanou nebo chráněnou informací v kontextu zákona o svobodném přístupu k informacím lze chápat jako informace, které jsou označovány jako utajované. Jedná se například o informace týkající se osobnosti, obchodního tajemství, informace, které povinný subjekt získal od třetí osoby v plnění úkolů v rámci kontrolní, dozorové, dohledové nebo obdobné činnosti, o probíhajícím trestním řízení nebo informace, které jsou předmětem ochrany autorského práva a další. (Zákon č. 106/1999 Sb.)

Vymezení jednotlivých druhů utajovaných informací je možné dohledat v Nařízení vlády č. 522/2005 Sb., Nařízení vlády, kterým se stanoví seznam utajovaných informací. Toto nařízení obsahuje celkem dvacet seznamů každý pro jednotlivý subjekt veřejné správy. Tyto informace jsou chráněny zákonem č. 412/2005 Sb., Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. v tomto zákoně je uvedeno i jaký daný druh opatření je pro jednotlivou informaci. Mimo jiné je zde i upravena personální bezpečnost. Podle Furka se personální bezpečností rozumí stanovení pravidel okruhu fyzických osob, které mají mít k dané utajované informaci přístup. (Furek, 2016)

Ze zákona vyplývá, že ochranu informací lze rozdělit do tří skupiny, jakým způsobem a z jakého důvodu se musí chránit. Jedná se o ochranu veřejného zájmu, ochranu konkrétních právnických i fyzických osob a o ochranu v soukromoprávní rovině. (Zákon č. 106/1999 Sb.)

3.4.1. Ochrana informací týkající se osobnosti

V LZPS je zaručeno každému jedinci právo na ochranu osobnosti. Jedná se o ochranu jeho života, zdraví, jména, důstojnosti soukromí a cti. Ochrana osobnosti představuje ochranu

života jedince, jeho jména a důstojnosti. Ochrana myšlenky v tomto kontextu se týká pouze fyzických osob, nikoli osob právnických. (Zákon č. 2/1993 Sb.)

Bližší specifikace ochrany je uvedena v zákoně č. 101/2000 Sb., Zákon o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. Ale ani v tomto případě není ochrana neomezená a v souvislosti s právem na svobodným přístup k informacím je na zvážení povinného subjekt o jak velký zásah do soukromí jedince se jedná. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2014, č. j. 1 As 189/2014 je nezbytné vyrozumět osobu, které se dané informace týkají a mohla by být tedy dotčena, aby se vyjádřila k podané žádosti.

Nejvyšší správní soud řešil otázku ohledně žádosti o informace o dosaženém vzdělání a odborné praxi zaměstnanců veřejné správy rozsudkem ze dne 23. 5. 2015, č. j. 8 As 12/2015–46, kdy rozhodl, že veřejný zájem myšleno ve smyslu zájem na poskytnutí informací ohledně zaměstnanců veřejné správy podle § 5 odst. 2 písm. f, zákona o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, převyšuje zájmem o ochraně soukromí osoby dotčené.

4. ŽÁDOST O POSKYTNUTÍ INFORMACÍ

Následující kapitola pojednává o podání žádosti. Dále pak o tom, kdo může žádost podle InfZ podat, jaké jsou pro žádost náležitosti a především, jakým způsobem povinný subjekt žádost vyřizuje.

O informace veřejné správy si může zažádat každý občan České republiky, taktéž i cizinec či osoba bez státní příslušnosti. Kromě fyzických osob může o informace zažádat i právnická osoba. o informace od dané obce mohou zažádat i osoby, které na daném území nemají trvalé bydliště. Žadatel nemá povinnost uvádět důvod, z jakého důvodu o informaci žádá. Není zde ani podmínka, že žadatel musí být zletilý. Pokud žadatel aktivně zažádá o informace, musí mu být vydáno rozhodnutí, ať už o zamítnutí nebo poskytnutí dané informace. (Zákon č. 106/1999 Sb.) Této problematice se věnuje i již výše zmíněné Doporučení výboru ministrů Rady Evropy 81/19 z roku 1981. v tomto doporučení jsou vyjmenovány základní zásady týkající se žádosti o poskytnutí informace. Jedná se zejména o:

- rovnost žadatelů o informace, nerozlišuje se, zdali se jedná o cizince nebo občana dané země,
- žadatel nemá povinnost vysvětlovat, proč požaduje danou informaci uvedenou v žádosti,
- žadatel má právo na přezkoumatelnost odmítnutí žádosti,
- povinný subjekt má právem danou povinnost uvést důvod, proč byla žadateli žádost zamítnuta,
- povinný subjekt má povinnost poskytovat informace v přiměřené lhůtě. (Doporučení Výborů ministrů Rady Evropy 81/19, 1981)

4.1. Podání žádosti

Žádost o poskytnutí informací lze podat ústně nebo písemně, a to i prostřednictvím služby elektronických komunikací. v žádosti však vždy musí být uvedeno, že se jedná o žádost ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., Zákon o svobodném přístupu k informacím.

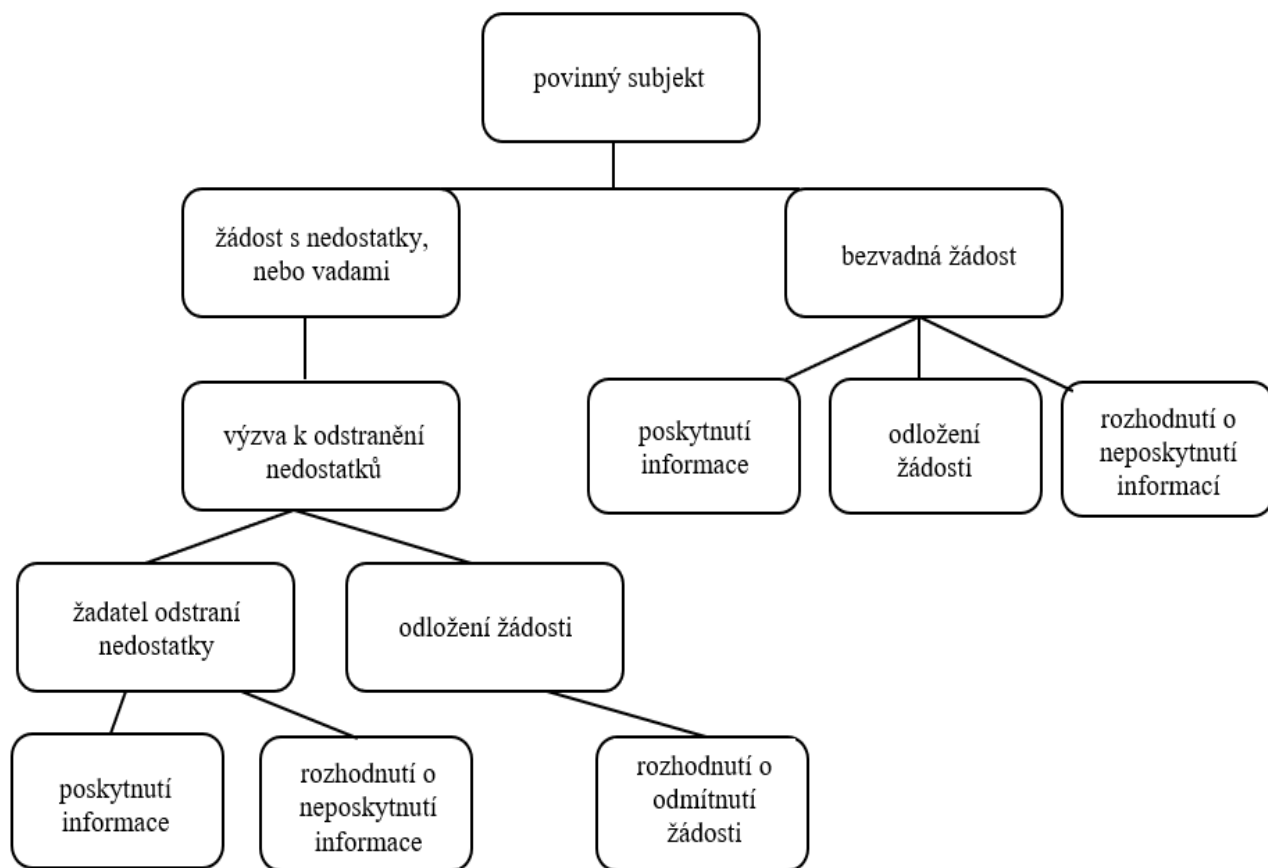
Ústní verze podání žádosti s sebou však nese mnoho nevýhod. Nelze zde například stanovit lhůtu pro vyřízení žádosti a není zde možné využít ani žádný z opravných prostředků v případě, kdy nebude žadateli vyhověno anebo nastane situace, kdy se žadatel dozví jen část

informace. v tomto případě je pak nezbytné podat žádost znovu, tentokrát však v písemné podobě, aby bylo možné se v případě rozporu bránit. (Zákon č. 106/1999 Sb.)

V žádosti je nutné uvést, komu je adresována. Jak je již výše zmíněno, jedná o žádost ve smyslu InfZ. z tohoto důvodu jsou předepsány konkrétní náležitosti žádosti. Je nutné uvést základní údaje o osobě, která žádost podává, jako je jméno, příjmení, adresa, datum narození, u právnických osob se uvádí název právnické osoby, sídlo společnosti, identifikační číslo a elektronická adresa. Žádost se podává bezplatně. (Zákon č. 106/1999 Sb.)

4.2. Postup při vyřizování žádosti

Postup pro podání žádosti je využíván pouze u písemných žádostí, neboť tyto žádosti musí povinné subjekty posoudit a rozhodnout, zda jsou kompletní či nikoli. v případě nekompletní žádosti povinný subjekt žádost vrátí žadateli k doplnění. Při úplnosti žádosti má povinný subjekt povinnost ji do patnácti dní od přijetí vyřídit. Dnem přijetí se rozumí den, kdy povinný subjekt žádost obdržel. Pokud se v žádosti nacházejí nesrozumitelnosti, nebo není-li jasné, jakou informaci žadatel požaduje, povinný subjekt ji vrátí k doplnění, a to s tím, že má žadatel sedm dnů, na doplnění a úpravu nesrovnalostí v žádosti. Pokud žadatel nedoplní žádost ani do třiceti dnů, musí povinný subjekt rozhodnout o odmítnutí žádosti a vydá rozhodnutí, ve kterém je uveden důvod, proč byla žádost odmítnuta. (Zákon č. 106/1999 Sb.)

Obrázek 2 – Posouzení žádosti o informace

Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona č. 106/1999 Sb., Zákon o svobodném přístupu k informacím

Důvodů k odmítnutí existuje mnoho, například může nastat situace, kdy informace není možné poskytnout. v tuto chvíli bude žádost odmítnuta, a to buď zcela nebo částečně. v případě, když žadatel požádá o informace od subjekty, který pro danou informaci není v kompetenci, bude žádost odložena a toto rozhodnutí bude žadateli sděleno do sedmi dní. (Zákon č. 106/1999 Sb.) Dalším z důvodů odmítnutí žádosti je, že žadatel podává opakovaně žádost o stejnou informaci a čímž se pak jedná o šikanu povinného subjektu. o tom, zda se jedná o **opakovanou žádost o informace** či nikoli pojednává i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2004, č. j. 5 a 65/2004–33. v rozsudku je řečeno, že v případě domnívali se povinný subjekt, že požadovanou informaci ji poskytl, nová žádost lze takto odůvodnit a zamítnout ji. v neposlední řadě může povinný subjekt zamítnout žádosti, neboť se domnívá, že se jedná o zneužití práva. k tomuto rozhodnutí povinný subjekt nedojde pouze na základě znalosti InfZ, nýbrž se musí řídit judikaturou.

Ve vztahu k zneužití práva se vyjádřil například Nejvyšší správní soud dne 10. 11. 2005, č. j. 1 Afs 107/2004–48 a to následujícím způsobem:

„Zneužitím práva je situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené. o chování toliko zdánlivě dovolené jde z toho důvodu, že objektivní právo nezná chování zároveň dovolené a zároveň nedovolené; vzhledem k tomu, že ze zásady lex specialis derogat legi generali vyplývá, že zákaz zneužití práva je silnější než dovolení dané právem, není takové chování výkonem práva, ale protiprávním jednáním.“

Rozsudek NSS, č. j. 1 Afs 107/2004–48

Dále pak Nejvyšší správní soud, v již zmiňovaném rozhodnutí uvedl, že pokud je možných více interpretací, dá se za chování s povahou zneužití práva brát to, že chování není v souladu s požadavkem rozumného uspořádání společenských vztahů. (Rozsudek NSS č. j. 1 Afs 107/2004–48)

Pokud ale nedojde k odmítnutí a na žádost je odpovězeno, mohou nastat i takové případy, kdy je informace poskytnuta zveřejněním či odkazem na již dříve zveřejněnou informaci. (Zákon č. 106/1999 Sb.)

4.3. Vydání rozhodnutí o odmítnutí žádosti

„Pokud povinný subjekt žádosti byť i jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, popřípadě o odmítnutí části žádosti (dále jen "rozhodnutí o odmítnutí žádosti"), s výjimkou případů, kdy se žádost odloží.“

Zákon č. 106/1999 Sb., § 15, odst. 1

Rozhodnutí se skládá ze tří částí. Jedná se o výrok, odůvodnění a poučení. z výroku lze vyčíst, jaká otázka se v daném řízení řeší, tedy samotné odmítnutí žádosti. Další náležitostí je označení řízení. v této části nesmí chybět ani uvedení podle jakého ustanovení je žádost odmítnuta. v druhé části rozhodnutí, tedy v odůvodnění, lze najít přesně formulovaný důvod zamítnutí, který je nezbytný k tomu, aby bylo rozhodnutí přezkoumatelné. Tím, že je rozhodnutí přezkoumatelné, lze na základě toho tvrdit, že je veřejná správa transparentní. Závěrečnou částí rozhodnutí je poučení účastníka. Zde je nutné uvést, že je možné proti rozhodnutí podat odvolání a lhůta, ve které je možné odvolání podat. (Zákon č. 500/2004 Sb.)

Povinný subjekt má možnost poskytnout informaci tím způsobem, že žadatele odkáže na již dříve zveřejněnou informaci. Posloupnost poskytnutí informace způsobem odkazu je následující. Povinný subjekt do sedmi dnů od obdržení žádosti poskytne žadateli odkaz na danou informaci, tím může být internetová stránka subjektu úřední deska nebo výtisk. (Zákon č. 106/1999 Sb.)

Jak již bylo vysvětleno v předchozí kapitole, doprovodná informace je informací, která souvisí s požadovanou informací, ale nemusí být zveřejněna. Při poskytování doprovodné informace záleží na uvážení povinného subjektu, zda informaci jakožto doprovodnou poskytne, či nikoli. Může ovšem nastat i situace, kdy dojde k částečnému odmítnutí požadované informace. v tomto případě je nutné, aby povinný subjekt řádně odůvodnit žadateli, proč bylo odmítnuto o poskytnutí informace. v situaci, kdy povinný subjekt odmítne poskytnutí informace se může z doprovodné informace stát informace přímá. (Zákon č. 106/1999 Sb.)

4.4. Lhůta

Jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole, základní lhůta pro vyřízení žádosti je patnáct dní. Tato lhůta začíná běžet následující den po přijetí žádosti. Žádost je nutné vyřídit co nejdříve je to možné. (Zákon č. 106/1999 Sb.)

Nejasnostem týkající se zachování lhůty se zabývala i judikatura, a to například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2009, č. j. 4 As 55/2007–84, kde soud stanovil, že lhůta je zachována v případech, kdy povinný subjekt vyřízenou žádost v patnáctidenní lhůtě předal k doručení. Poskytnutí informace bude tedy učiněno včas, pokud bude předána v poslední den lhůty k doručení. Lhůtu pro odložení, upřesnění a doplnění žádosti, stejně jako lhůtu pro poskytnutí odkazu na zveřejněnou informaci nelze prodloužit. Institut prodloužení má zejména poskytnout povinnému subjektu možnost shromáždit veškeré žádané informace. (Zákon č. 106/1999 Sb.) Prodloužení je možné pouze z důvodů daných zákonem.

Prvním důvodem pro prodloužení lhůty je ztížení podmínek pro vyhledávání a seskupování informací. Tento případ nastane v situaci, jestliže se dané dokumenty, ze kterých je nezbytné čerpat informace, nachází v jiné úřadovně, případně již v archivu. Druhým důvodem je, že povinný subjekt musí projít velké množství různých informací a dat, a vybrat z toho, konkrétní data, o které žadatel žádal, nebo získané informace musí anonymizovat, tedy skrýt vše, co může být považováno jako citlivé informace. Citlivou informací jsou například osobní informace nebo informace, které by mohly ohrozit veřejnou bezpečnost. Tato práce takzvané

anonymizace zabere úředníkovi spoustu času, a proto je zpoplatněna takzvanou mimořádnou sazbou za rozsáhlé vyhledávací činnosti. Poslední důvod nastane, pokud musí povinný subjekt zjištěné informace zkonzultovat s dalším povinným subjektem, který má závažný zájem na rozhodnutí žádosti. o vážný zájem se jedná, pokud požadovaná informace spadá do působnosti jiného povinného subjektu. Všechny zmíněné důvody se promítají do poplatků za poskytnutí informací. (Zákon č. 106/1999 Sb.)

4.5. Výše poplatků za poskytnutí informací

Povinné subjekty mají ze zákona nárok žádat za poskytnutí informace úhradu, která nesmí přesáhnout náklady spojené s jejich vyhledáváním, pořízení kopií atd. Žadateli musí být na jeho žádost potvrzena předpokládána výše úhrady. Úhrada je příjmem subjektu, který informaci poskytne. (Zákon č. 106/1999 Sb.)

Oznámení o požadované úhradě nákladů se nepovažuje za uložení povinnosti, a to na základě rozsudku Nejvyššího správního soudu, zde dne 21. 9. 2010, č. j. 2 AS 34/2008–90. Úhrada nákladů za poskytnutí informace není považována za upírání práva na informace, ale naopak – jsou vymezeny podmínky, za nichž bude informace poskytnuta. Žadatel může odmítnou zaplatit poplatek, ale informace mu nebudou poskytnuty, neboť úhrada je zákonnou podmínkou pro poskytnutí informací. Pokud žadatel nezaplatí částku do šedesáti dnů, žádost bude odložena. Proti odložení žádosti je možné podat žalobu.

4.5.1. Mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací

Pod spojením mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací si lze představit, že se jedná o velmi časově náročnou činnost, která se přesahuje rámec běžného poskytování informací. za mimořádně rozsáhlou vyhledávací činnost lze považovat vyhledávací činnost, která je delší než jedna hodina, a to na základě rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2016, č. j. 5 As 35/2016–25.

Příkladem je situace, kdy je zaměstnanec nucen odložit své úkoly, které má splnit, a musí se věnovat hledáním informacím, popřípadě tomu, aby nebyla zveřejněna informace, která má zůstat anonymní. Tato situace nastává především, pokud žadatel bude žádat starší informace, nebo velké množství různých informací. o mimořádně rozsáhlé vyhledávání se bude jednat i v případě, kdy povinný subjekt nemá všechny informace na jednom místě, neboť mu to nepřikazuje žádné právní opatření. (Zákon č. 106/1999 Sb.)

Čas, který stráví daný zaměstnanec hledáním a připravováním informací, může být pak žadateli účtován, a to za každou započatou půlhodinu, hodinu dle sazebníku daného povinného subjektu. Částka, která je dále účtována žadateli, je odvozená z nákladů na platy, (případně mzdy) a z ostatních osobních nákladů spojených s mimořádně rozsáhlým vyhledáním informací. (Nařízení vlády č. 173/2006 Sb.)

Z výše uvedeného vyplývá, že povinný subjekt není schopen dopředu určit přesnou částku, kterou bude po žadateli požadovat, protože dopředu nedokáže určit, kolik času a zaměstnanců bude k vyřízení žádosti zapotřebí. Povinný subjekt je povinen řádně odůvodnit požadavek úhrady. (Zákon č. 106/1999 Sb.)

4.6. Opravné prostředky a možnosti obrany

V InfZ je přesně uvedeno, jaké prostředky nápravy může žadatel využít a bránit se tak proti rozhodnutí povinného subjektu, či způsobu, jakým byla žádost vyřízena. Jedná se odvolání a podání stížnosti. Tyto opravné prostředky lze najít v §16 a §16a InfZ. Od ledna roku 2020 je zde i možnost takzvaného přezkumného řízení.

4.6.1. Odvolání

Jak uvádí ve své publikaci Kopecký, při podání odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti musí povinný subjekt odvolání předložit nadřízenému orgánu, a to ve lhůtě patnácti dnů ode dne doručení. Pokud nadřízený orgán shledá odvolání důvodným, zruší rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti nebo jeho část. Nadřízený orgán nemá pravomoc změnit rozhodnutí ve smyslu, že by rozhodl, že povinný subjekt musí informace podat, ale má dvě možnosti, jak postupovat. První možností je, že vrátí věc k dalšímu projednání podřízenému orgánům, a druhou je, pokud neshledá důvody pro odmítnutí žádosti a zruší rozhodnutí odmítnutí žádosti a jeho část a řízení v tomto rozsahu zastaví. (Kopecký, 2021)

Pokud probíhá odvolací řízení, podléhá právní úpravě správního řádu a je na něj tedy nahlíženo rozdílně. Dané odvolání musí být řádně podepsáno, a to i v případě, je-li podáváno elektronicky. v druhém zmíněném případě musí být potvrzeno přijetí povinného subjektu do pěti dnů. Pokud by podpis chyběl, povinný subjekt nemá povinnost vyzývat k odstranění nedostatků, a to na základě rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 9 As 90/2008–70.

Z rozsudku plyne následující:

„Podání učiněné prostřednictvím veřejné datové sítě–internetu–bez zaručeného elektronického podpisu podle § 37 odst. 4 správního řádu z roku 2004 je úkonem způsobilým vyvolat právní účinky jen za podmínky jeho následného doplnění (do 5 dnů) některou z kvalifikovaných forem podání, tj. písemně, ústně do protokolu nebo elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem, aniž by přitom bylo nutné k takovému doplnění podatele vyzývat.“

Rozsudek NSS, č. j. 9 As 90/2008–70

4.6.2. Stížnost

Definovat stížnost lze následovně. Jedná se o podání stěžovatele, který se domáhá řešení problému ve svém zájmu. v LZPS je stížnost upravena v čl. 18, který nám říká: každý má právo se ve věcech veřejných se obrát na státní orgány a orgány územní samosprávy s žádostmi, návrhy a stížnostmi. (Zákon č. 2/1993 Sb.)

Žadatel může využít k nápravě i stížnost na postup při vyřizování žádosti, přičemž ji může uplatnit, dle § 16a InfZ, pokud splňuje některý z těchto bodů:

- nesouhlasí s vyřízením žádost s odkazem na již dříve zveřejněnou informaci,
- žadateli nebyla poskytnuta informace, předložena konečná licenční nabídka nebo nebylo-li vydání rozhodnutí o odmítnutí žádosti v základní nebo prodloužené lhůtě,
- informace byla poskytnuta pouze částečně, aniž by bylo vydáno rozhodnutí o zbytku žádosti,
- žadatel nesouhlasí s výší úhrady, která mu byla sdělena v souvislosti s poskytováním informací.

Stížnost je nutné podat do třiceti dnů ode dne doručení sdělení nebo uplynutím lhůty pro poskytnutí informace v písemné nebo ústní formě u povinného subjektu, přičemž o takové stížnosti rozhodne nadřízený orgán do patnácti dnů ode dne, kdy mu byla stížnost předložena. z výše uvedeného vyplývá, že stížnost je řádným opravným prostředkem, který lze zároveň vnímat jako ochranou před nečinností. (Zákon č. 106/1999 Sb.)

Nejčastěji se stížnost podává z důvodu, že bylo odpovězeno na žádost pouze částečně a o zbytku žádosti nebylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí. k této situaci může dojít v případě, má-li povinný subjekt k dispozici pouze část informací. Povinný subjekt pak žadateli pouze

sdělí jako součást celkového sdělení k žádosti. v tomto případě je ale stížnost podaná zbytečně, protože podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2015, č. j. 1 As 239/2014 informace, která uvádí její neexistenci má povahu rozhodnutí, proti kterému se dá podat odvolání nikoli stížnost.

4.6.3. Přezkumné řízení

Přezkumné řízení je v InfZ zakotveno v §16, §16a, §16b a v §20. Toto řízení má ve své působnosti Úřad pro ochranu osobních údajů. Jedná se o takzvaný dozorčí prostředek, který se z pravidla zahajuje na základě podnětu, který byl zaslán příslušnému orgánu. Úřad pro ochranu osobních údajů je oprávněn k posuzování nečinnosti nadřízených orgánů, a to v řízeních o odvolání, rozkladu a stížnosti. (Úřad pro ochranu osobních údajů 2020)

V prvním případě, tedy v posuzování nečinnosti o odvolání, posuzuje nečinnosti orgánu, a to v případě, že lhůta překročila třicet dnů. v nečinnosti řízení o rozkladu rozhoduje Úřad pro ochranu osobních věcí po uplynutí lhůty patnácti dnů. v posledním z výše uvedených řízení je řízení o stížnosti. v tomto řízení jsou uvedené lhůty dvě, a to pro povinné subjekty, které nejsou ústředními orgány státní správy a pro povinné subjekty, které jsou ústředními orgány. v případě, že se jedná o ústřední orgán, je lhůta pro přezkum nastavena na patnáct dnů. v opačném případě, nejedná-li se o ústřední orgán, je lhůta delší, a to o sedm dnů, tedy je stanovena na dvacet dva dnů. (Úřad pro ochranu osobních údajů, 2020)

5. POPLATKY

V této části práce bude rozebírána a popisována významná judikatura, která se týká poplatků za poskytnutí informací. Analyzována bude především judikatura, která se týká poplatků za mimořádně rozsáhlou vyhledávací činnost. Vybraná judikatura byla zvolena za období posledních deseti let.

Rozhodnutí krajského soudu v Hradci Králové, č. j. 31 Af 16/2013–59. z tohoto rozhodnutí o náležitostech odůvodnění výše úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací vyplývá následující skutečnost: pokud není výše úhrady řádně odůvodněna, je možné proti takovému rozhodnutí o poskytnutí informací podat stížnost. ve výše uvedeném judikátu je tedy posuzováno správné zdůvodnění požadované náhrady. v tomto případě, kdy žalobce podal proti Celnímu ředitelství Hradec Králové stížnost, se jednalo o nedostatečné zdůvodnění, neboť i přes vyčíslení hodin, které pracovníci povinného subjektu prací strávili, zde chyběl popis jednotlivých úkonů, které prováděli. Po doplnění informace, že pracovníci museli procházet již archivované osobní složky čtyř zaměstnanců, o kterých chtěl žadatel znát informace, soud rozhodl, že není odůvodněno, proč se procházení archivu řadí mezi mimořádně rozsáhlou vyhledávací činnost. Závěrem soud rozhodl o vrácení věci k dalšímu řízení.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6 2017, č. j. 7 As 300/2016–21. v tomto rozsudku je stěžejní otázkou lhůta pro vydání rozhodnutí o žádosti, neboť žalobce se domnívá, že mu byla pozdě oznámena výše náhrady za poskytnutí informací, v tomto případě se samozřejmě nejedná o vydání rozhodnutí. Poskytnutí informací lze vázat na zaplacení úhrady, neboť by si v tom případě mohl žadatel rozmyslet, zda za vypočtenou cenu informace chce nebo nechce obdržet. To, jestli je nebo není vyčíslení požadované úhrady vázáno na vydání rozhodnutí ve lhůtě patnácti dnů, není zákonem č. 106/1999 Sb. upraveno a možnost využití správního řádu je vyloučena v § 20, odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., Správní řád. Dále je v tomto rozsudku rozebírána výše předepsané úhrady. Povinný subjekt vyčíslil časový rozsah, který byl stráven vyhledáváním a zpracováním informací, na základě podané žádosti na 184, 35 hodiny se sazbou 200,00 Kč na hodinu. z porovnání hodinových sazeb jiných povinných subjektů vyšlo, že sazba 200,00 Kč za hodinu je spíše nižší, než mají ostatní povinné subjekty.

„Na danou věc pak nelze bez dalšího aplikovat ani závěry plynoucí z rozsudku ze dne 15. 11. 2012, č. j. 2 Ans 13/2012–14, v němž Nejvyšší správní soud shledal, že uplatněním požadavku na úhradu nákladů přestává běžet lhůta k poskytnutí informací. Není možné, aby povinný subjekt musel informaci poskytnout ještě před tím, než mu jsou náklady uhrazeny. v nyní posuzované věci ale povinný subjekt nebyl nečinný, ale ve lhůtě, kterou zákon stanoví pro poskytnutí informace, stěžovatele vyzval k uhrazení nákladů, přičemž tak v souladu s informačním zákonem učinil před poskytnutím informací.“

Rozsudek NSS, č. j. 7 As 300/2016–21

Stěžovatel však tuto částku označil jako nepřiměřenou. Nejvyšší správní soud v této věci rozhodl, že částka není nepřiměřená a je řádně odůvodněna, z toho důvodu není v rozporu se zákonem.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2003, č. j. 5 a 119/2001–28. Tento judikát pojednává o stanovení a složení zálohy za poskytnutí informací na základě žádosti žadatele. v tomto případě se jedná o stanovenou zálohu ve výši 72 300,00 Kč. Žalobce namítl, že se jedná o nepřiměřenou výši a zároveň zpochybnil, že pracovník bude opravdu přezkoumávat dokumenty v archivu 452 hodin. Výše uvedená částka byla vyčíslena jako osobní náklady na práci zaměstnanců. Nejvyšší správní soud se v rozhodl v tomto případě, že je žaloba důvodná.

Nález Ústavního soudu ze dne 29. 6. 2021, sp. zn. III. ÚS 3339/20. Žalovaná strana, v tomto případě Policie České republiky, obdržela žádost na poskytnutí informací podle zákon č. 106/1999 Sb., ve které žalobce žádal informace o seznamu údajů všech trestných činech evidovaných za posledních pět let. Žalovaný vydal rozhodnutí o odmítnutí žádosti, neboť by musel vytvořit zcela nové informace. Avšak toto rozhodnutí nadřízený orgán zrušil a vrátit věc zpět k projednání. Žalovaný shledal, že k tomu, aby mohla být žádost vyřízena bude zapotřebí mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací a z tohoto důvodu bude žalobci účtována úhrada. Výši úhrady povinný subjekt určil pomocí kvalifikovaného odhadu na částku 25 827 649,00 Kč, kterou následně oznámil žalobci. Nadřízený orgán částku 25 827 649,00 Kč potvrdil. Ústavní soud dále konstatoval, že kvalifikovaný odhad povinného subjektu nemá žádný reálný základ a k jeho stanovení došlo pouze pro ilustraci, neboť nikde ve spisu totiž nikde není úřední záznam z provedeného vyhledávání a není ani jiným způsobem doložena, které údaje a jakým způsobem byly vyhledávány. Ústavní soud tedy

došel k závěru, že povinný orgán určil nejkomplicovanější možný způsob vyčíslení výše úhrady, a proto ho shledává nepřezkoumatelným a iracionálním.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2019, č. j. 8 As 244/2018.

V rozhodnutí se pojednává o pojmu vyhledávání informací, a to přesněji co vše do tohoto pojmu spadá. Právní věta říká:

„Pod pojmem „vyhledání informací“ ve smyslu § 17 informačního zákona je třeba rozumět nejen samotné získání údajů z této databáze, ale i vytvoření příslušného softwarového nástroje k takovému získání, pokud je původní naprogramování informačního systému neumožňuje.“

Rozsudek NSS, č. j. 8 As 244/2018

Stěžovatel zde namítá, že obeznámenému programátorovi by vyhledávání informací zabralo nejvýše 5 minut. Avšak programátor za účel žádaných informací musel vytvořit nový programový nástroj a to mu zabralo 37,5 hodiny, které byly dále účtovány dle sazby mimořádně náročného vyhledávání informací. Nejvyšší správní soud rozhodl, že vyčíslení hodin vyhledávání práce je řádně odůvodněno.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2018, č. j. 9 As 257/2017–46.

v tomto rozsudku je významná tato právní věta:

„Pokud je povinný subjekt povinen mít nejen dílčí informace, ale informaci souhrnnou, nemůže po žadateli požadovat úhradu za vytvoření souhrnné informace, byť pro její vytvoření bude potřeba mimořádně rozsáhlého vyhledávání informací.“

Rozsudek NSS, č. j. 9 As 257/2017–46

Žalobce v žádosti žádá o informace o průměrné době trvání odvolacího řízení v letech 2013 – 2015 ode dne podání odvolání až do dne vydání rozhodnutí. Žalovaná strana na tuto žádost odpověděla, že pro poskytnutí daných informací bude zapotřebí mimořádně rozsáhlého vyhledávání informací, a proto bude požadovat úhradu ve výši 159 900,00 Kč. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal stížnost, která nebyla uznána za úspěšnou, neboť nadřízený orgán výši úhrady potvrdil. Žadatel úhradu nezaplatil a jeho žádost tím byla odložena. Povinný subjekt poslal žadateli sdělení o odložení jeho žádosti.

Nález Ústavního soudu ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. I. ÚS 1083/16.

Ústavní soud se v tomto rozhodnutí zabýval takzvanou šikanózní žádostí o poskytnutí informací. Žadatel v tomto

případě podával žádosti povinnému subjektu. Ten, když vydal rozhodnutí, že dané informace budou zpoplatněny podle sazebníku, žadatel nikdy za žádnou informaci nezaplatil, ale i nadále podával další žádosti. Povinný subjekt konstatoval, že žadatel maří čas jeho zaměstnanců, kteří by se mohli věnovat jiným činnostem. Žadatel tím zneužívá svého práva na informace. Ústavní soud rozhodl, že pokud se bude jednat o šikanózní žádost, má povinný subjekt vyčíslit výši úhrady pouze kvalifikovaných odhadem, nikoli tím, že by informaci doopravdy hledat a pak vyčíslil počet hodin, které tím daný úředník strávil.

Dle výše rozebrané judikatury lze konstatovat, že musí být vždy řádně odůvodněno, za jaké úkony a počet hodin je poplatek vyčíslen. Neboť v situaci, kdy tomu tak není nelze dané rozhodnutí přezkoumat a nedá se mluvit o transparentnosti veřejné správy.

6. KOMPARACE POPLATKŮ

Tato kapitola se zaměří na praktickou část práce. Jedná se o analýzu správních poplatků u vybraných správních orgánů, které poskytují informace v souvislosti s žádostí o informace podle zákona 106/1999 Sb., Zákon o svobodném přístupu k informacím.

Úpravě, náležitostí sazebníku a způsobu určení částky za jednotlivé úkony se věnuje Nařízení vlády č. 173/2006 Sb., Nařízení vlády o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

Správní orgány byly vybrány z oblasti správy daní, cel a poplatků. Jedná se o následující orgány veřejné správy:

- Ministerstvo financí,
- Finanční správa,
- Celní správa,
- Statutární města České republiky.

Zpracováváno bude tedy celkem třicet sazebníků úhrad za poskytnutí informací dle zákona 106/1999 Sb.

Sazebník úhrad, jak je již zmíněno výše patří do kategorie povinně zveřejňovaných informací. z důvodu rozvoje informačních technologií jsou sazebníky povinných subjektů zveřejňovány na příslušných internetových stránkách.

Každý správní orgán má určitou benevolenci v určení jednotlivých částek za daný úkon, jedná se například o kopírování či skenování dokumentů. Částky se v této kategorii úkonů liší pouze minimálně, viz. tabulka č. 1.

Tabulka 1 – Porovnání poplatků jednotlivých správních orgánů za kopírování a tisk dokumentů

Subjekt		Typ poplatku	
		Kopírování, tisk – černobílé (A4, A3)	Kopírování, tisk – barevné (A4, A3)
Ministerstvo financí		2,00 Kč – 3,00 Kč	3,50 Kč – 4,50 Kč
Finanční správa		2,00 Kč – 3,00 Kč	3,00 Kč – 4,00 Kč
Celní správa		2,00 Kč – 4,00 Kč	3,00 Kč – 5,00 Kč
Statutární města	Brno	1,5 Kč – 4,00 Kč	2,00 Kč – 5,50 Kč
	České Budějovice	2,00 Kč	10,00 Kč
	Děčín	3,00 Kč – 5,00 Kč	10,00 Kč – 25,00 Kč
	Frydek Místek	2,00 Kč – 4,00 Kč	4,00 Kč – 6,00 Kč
	Havířov	1,00 Kč – 5,00 Kč	–
	Hradec Králové	3,00 Kč – 6,00 Kč	12,00 Kč – 48,00 Kč
	Chomutov	2,00 Kč – 7,00 Kč	17,00 Kč – 82,00 Kč
	Jablonec nad Nisou	1,00 Kč – 2,00 Kč	–
	Jihlava	3,00 Kč – 5,00 Kč	–
	Karlovy Vary	2,00 Kč – 6,00 Kč	10,00 Kč – 40,00 Kč
	Karviná	2,40 Kč – 4,80 Kč	9,60 Kč – 19,20 Kč
	Kladno	4,00 Kč – 16,00 Kč	8,00 Kč – 32,00 Kč
	Liberec	2,00 Kč – 6,00 Kč	15,00 Kč – 60,00 Kč
	Mladá Boleslav	1,00 Kč	1,00 Kč
	Most	4,00 Kč – 16,00 Kč	5,00 Kč – 20,00 Kč
	Olomouc	1,50 Kč – 6,00 Kč	6,00 Kč – 24,00 Kč
	Opava	1,00 Kč – 4,00 Kč	6,00 Kč – 10,00 Kč
	Ostrava	2,00 Kč – 8,00 Kč	8,00 Kč – 32,00 Kč
	Pardubice	2,00 Kč – 4,00 Kč	5,00 Kč – 10,00 Kč
	Plzeň	0,90 Kč – 2,50 Kč	1,70 Kč – 5,70 Kč
	Praha	2,00 Kč – 4,00 Kč	–
	Prostějov	2,00 Kč – 5,00 Kč	14,00 Kč – 45,00 Kč
	Přerov	0,40 Kč – 2,00 Kč	1,70 Kč – 6,80 Kč
Teplice	2,00 Kč – 6,00 Kč	10,00 Kč – 30,00 Kč	
Třinec	2,00 Kč – 6,00 Kč	6,00 Kč – 18,00 Kč	
Ústí nad Labem	1,30 Kč – 7,30 Kč	2,60 Kč – 15,10 Kč	
Zlín	1,00 Kč – 4,00 Kč	5,00 Kč – 20,00 Kč	

Zdroj: Vlastní zpracování

Významnější rozdíly lze najít v částkách, které jsou žadateli účtovány za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací, ceny za hodinu se zde liší až o 346,00 Kč.

Tabulka 2 – Porovnání poplatků jednotlivých správních orgánů za mimořádně rozsáhlé vyhledávání

Subjekt		Typ poplatku	
		Hodinová sazba za mimořádně rozsáhlé vyhledávání	Nepožadovaná platba do částky
Ministerstvo financí		370,00 Kč	200,00 Kč
Finanční správa		350,00Kč	100,00 Kč
Celní správa		200,00 Kč	–
Statutární města	Brno	290,00 Kč	100,00 Kč
	České Budějovice	300,00 Kč	50,00 Kč
	Děčín	279,00 Kč	100,00 Kč
	Frydek Místek	205,00 Kč	50,00 Kč
	Havířov	348,00 Kč	75,00 Kč
	Hradec Králové	200,00 Kč	75,00 Kč
	Chomutov	120,00 Kč–160,00 Kč	–
	Jablonec nad Nisou	250,00 Kč	100,00 Kč
	Jihlava	250,00 Kč	–
	Karlovy Vary	160,00 Kč	100,00 Kč
	Karviná	307,00 Kč	50,00 Kč
	Kladno	120,00 Kč–160,00 Kč	50,00 Kč
	Liberec	210,00 Kč	–
	Mladá Boleslav	466,00 Kč	–
	Most	325,00 Kč	50,00 Kč
	Olomouc	230,00 Kč	50,00 Kč
	Opava	235,00 Kč	50,00 Kč
	Ostrava	317,00 Kč	30,00 Kč
	Pardubice	200,00 Kč	100,00 Kč
	Plzeň	211,00 Kč	250,00 Kč
	Praha	250,00 Kč	100,00 Kč
	Prostějov	291,00 Kč	50,00 Kč
	Přerov	322,00 Kč	100,00 Kč
Teplice	300,00 Kč	200,00 Kč	
Třinec	200,00 Kč	100,00 Kč	
Ústí nad Labem	206,00 Kč	50,00 Kč	
Zlín	272,00 Kč	–	

Zdroj: Vlastní zpracování

Již výše zmiňovaný rozdíl 346,00 Kč za hodinu může být pozorován mezi statutárními městy Chomutov, Kladno, kde se hodinová sazba za jednoho pracovníka při výkonu mimořádně rozsáhlého vyhledávání účtuje žadateli částka v rozmezí 120,00 Kč–160,00 Kč, kde záleží, do jaké platové třídy je daný zaměstnanec zařazen. Na druhé straně pomyslných vah je statutární město Mladá Boleslav, kde se za každou započatou hodinu počítá dle sazebníku poplatků 466,00 Kč.

V posledním sloupci tabulky č. 2 jsou vypsány částky, které znamenají, do jaké výše je informace poskytnuta bezplatně, respektive do jaké částky povinný subjekt nepočítá žádné náhrady. I zde je poměrně vysoké rozmezí částek. Pokud si žadatel zažádá o informaci ve statutárním městě Ostrava, zaplatí poplatek, jakmile částka překročí hranici 30,00 Kč. Například pokud na jeho žádost bude potřeba vyhotovit 4 černobílé kopie dokumentu A3, zaplatí 32,00 Kč. Pokud by tato stejná situace nastala ve statutárním městě Plzeň, žadatel by neplatil nic, neboť je zde hranice nepožadované platby za poskytnutí informací nastavena na 250,00 Kč.

Z výše vyplývajících informací lze říci, že se průměrná hodinová sazba pohybuje na hranici 269,00 Kč.

Pro názorné pochopení rozdílů výše poplatků za dané činnosti níže je popsán hypotetický příklad, který bude aplikován ve čtyřech vybraných institucích z výše uvedených tabulek č. 1 a 2:

Žadatel si podá žádost o informace, které ale daná instituce nemá všechny ve své úřadovně a musí pro ně dojet do archivu. Jedná se o informace z roku 2002. Informace se nachází ve spise, který má celkem 200 stránek dokumentů, které musí pracovník daného povinného subjektu projít a vybrat pouze ty informace, které si žadatel žádá. Pokud by na jednom listu papíru bylo více informací, které jsou chráněné, musí je anonymizovat. Dále je pak nutné, aby úředník informace vytiskl, neboť žadatel požaduje informace v papírové podobě. V tomto případě se jedná o 5 stránek tisku velikosti A4 v barevné podobě.

Tabulka 3 – Porovnání odhadované částky za poskytnutí informací u vybraných povinných subjektů

Povinný subjekt	Odhadovaný počet hodin úředníka*	Hodinová sazba za mimořádně náročnou vyhledávací činnost	Tisk barevný A4 (5 ks)	Celková odhadovaná částka za poskytnutí informace
Finanční správa	4,5	350,00 Kč	15,00 Kč	1 590,00 Kč
Celní správa	4,5	200,00 Kč	15,00 Kč	915,00 Kč
Statutární město Kladno	4,5	140,00 Kč**	40,00 Kč	670,00 Kč
Statutární město Teplice	4,5	300,00 Kč	50,00 Kč	1400,00 Kč
Statutární město Mladá Boleslav	4,5	466,00 Kč	5,00 Kč	2 102,00 Kč

* odhadovaný počet hodin práce procházením a anonymizováním dokumentů, přípravou informací pro vyřízení žádosti

** průměrná hodinová sazba vytvořená na základě dat z tabulky č. 2

Zdroj: Vlastní zpracování

Pokud by žadatel žádal o informace, které jsou charakterizovány teoretickým příkladem výše, nejnižší částku by zaplatil, z vybraných povinných subjektů, statutárnímu městu Kladno. Takto charakterizovaná žádost by žadateli byla kalkulována na 670,00 Kč. Naopak nejvyšší částku žadatel zaplatí ve statutárním městě Mladá Boleslav. Žadatel při stejné charakteristice zaplatí 2 102,00 Kč. Rozdíl mezi částkou, kterou žadatel zaplatí ve statutárním městě Kladno a statutárním městě Mladá Boleslav je 1 432,00 Kč.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce, jak už název napovídá, se věnuje principu transparentnosti veřejné správy a komparaci poplatků.

Cílem této práce byla analýza právní úpravy práva na informace a souvisejících institutů zajišťujících transparentnost veřejné správy. Praktická část práce se zaměřila na významnou judikaturu z oblasti poplatků spojených s žádostí o informace, především poplatků za mimořádně rozsáhlou vyhledávací činnost. Dále byly analyzovány sazebníky poplatků za poskytnutí informací jednotlivých vybraných povinných orgánů, a to zejména z oblasti cel, daní a správních poplatků. Došlo také na porovnání již zmíněných sazebníků.

Vzhledem k tomu, jakou má tato práce uvedenou koncepci, byla nejdříve uvedena východiska a podrobně rozebrána právní úprava, která byla rozdělena na právo České republiky a právo Evropské unie. z české právní úpravy zde byl rozebrán zákon č. 106/1999 Sb., Zákon o svobodném přístupu k informacím.

S ohledem na skutečnost, že pojem *dobré správy* se bude jistě i nadále vyvíjet, může být tato práce v budoucnu doplněna o novou judikaturu správních soudů a lze dovést, že zajisté dojde v posunu chápání principu dobré správy a tím i principu transparentnosti, který je v této práci popsán.

V dalším oddílu se práce věnuje klíčovým pojmům vyskytujících se v právu na informace. Bylo zde blíže vysvětleno, jak postupovat při podání žádosti, kdo je *povinný subjekt*, nebo pojem *žadatele*.

V hlavní části práce byla popsána významná judikatura, která pomohla dotvořit právní rámec. Zabývá se aplikací a výkladem pojmu *mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací*. v práci je uvedeno několik rozhodnutí, ze kterých je možné odvodit, jakým způsobem soudy pojem *mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací* interpretovaly a jak byl soudy argumentován. v jednotlivých rozhodnutích se jako první věc řešilo, zda se jedná o povinný subjekt a zda je povinný dané informace podávat. Složitější situace nastala i v případě, kdy povinný subjekt měl dané informace, ale bylo by pro něj časově náročné je jednotlivě projít a musel v tomto případě přistoupit k tomu, že mu administrátor systému zavedl nový program, který pomohl s procházením informací. Soud v tomto případě souhlasil, když povinný subjekt předepsal částku k úhradě spojenou s vyhledáváním informací žadatelé. Lze z toho tedy vyvodit, že do *mimořádně rozsáhlého vyhledání informací* může povinný subjekt zařadit i činnosti s tímto

spojené, neboť jsou pro dané vyhledávání nezbytné. z judikatury dále vyplývá, že každá činnost spojená s vyhledáváním musí být řádně odůvodněna a vysvětlena, proč byla nezbytná, a vyčíslena v hodinách, které touto činností daný pracovník strávil. Zde by bylo vhodným řeším vypracování jednotného seznamu možných činností, které se při vyhledávání informací mohou vyskytnout, nebo se již vyskytly a byly řešeny soudy. Informace je nutné poté rozřadit do skupin podle toho, zda se mají do *mimořádně rozsáhlého vyhledávání informací* započítávat, či nikoli. Ale ani toto řešení není zcela optimální, neboť by se mohly vyskytnout činnosti, které by v seznamu uvedeny nebyly a musel by rozhodnout soud, zda daná činnosti může být zahrnuta do *mimořádně rozsáhlého vyhledávání informací*.

V poslední části práce byly porovnávány sazebníky poplatků jednotlivých vybraných povinných subjektů s ohledem na zmiňovaný pojem *mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací*. Porovnáním částek za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací lze dojít k závěru, že cena za tento úkon se může dosti lišit. Výše úkonu je závislá na průměrné mzdě daného pracovníka povinného subjektu. Optimálním řeším by bylo stanovení jednotné částky daného úkonu za hodinu, aby nedocházelo k rozdílům. Toto řešení není ovšem možné, neboť každý povinný subjekt má nastavenou jinou výši mzdy, která se liší i u každého pracovníka s ohledem na jeho vzdělání a praxi v daném oboru.

Cílem práce byla analýza poplatků spojených s žádostí o informace. Aby bylo daného cíle dosaženo, bylo nutné projít významnou judikaturu dané problematiky. Výsledkem analýzy vychází, že vhodným řeším by bylo stanovení seznamu s přesně definovanými činnostmi, které by se do pojmu *mimořádně rozsáhlé vyhledávání informace* zařadily. Lepší právní úprava InfZ by mohla vést ke zlepšení o rozhodování o jednotlivých subjektech a činnostech spojených s vyhledáváním informací a tím by se mohla zvýšit *transparentnost* veřejné správy.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Knihy

1. ADDINK, Henk, 2019. Good Governance: Concept and Context. 1. United Kingdom: Oxford University Press. ISBN 978–0198841159.
2. ČERNÍN, Karel, 2019. Principy dobré správy. Praha: Wolters Kluwer. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978–80–7598–300–8.
3. FUREK, Adam, 2016. Zákon o svobodném přístupu k informacím: komentář. v Praze: C.H. Beck. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978–80–7400–273–1.
4. HENDRYCH, Dušan, 2009. Správní věda: teorie veřejné správy. 3., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978–80–7357–458–1.
5. HENDRYCH, Dušan, 2016. Správní právo: obecná část. 9. vydání. v Praze: C.H. Beck. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978–80–7400–624–1.
6. HRABCOVÁ, Dana, ed., 2006. Principy dobré správy: sborník příspěvků přednesených na pracovní konferenci: Kongresový sál Kanceláře veřejného ochránce práv, Brno, 22. března 2006. Brno: Masarykova univerzita pro Kancelář veřejného ochránce práv. ISBN 80–210–4001–7.
7. PRŮCHA, Petr. Správní právo: obecná část. 8., dopl. a aktualiz. vyd., (V nakl. Doplněk 3.). Brno: Doplněk, 2012. ISBN 978–80–7239–281–0.
8. JELÍNKOVÁ, Jitka, 2017. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praha: Wolters Kluwer. Praktický komentář. ISBN 978–80–7552–859–9.
9. KOLMAN, Petr, 2010. Právo na informace. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978–80–210–5135–5.
10. KOLMAN, Petr. Úvahy o veřejném právu. Praha: Leges, 2014. Teoretik. ISBN 978–80–7502–014–7.
11. KOPECKÝ, Martin, 2021. Správní právo: obecná část. 2. vydání. v Praze: C.H. Beck. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978–80–7400–820–7.
12. SLÁDEČEK, Vladimír, 2019. Obecné správní právo. 4., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978–80–7598–564–4.

Periodika

13. LUBOVSKÝ, Zbyněk, 2019. Zneužití práva na informace. Správní právo. LII(6), 328–341.

14. NOVOTNÝ, Jan, 2019. Právo na informace: Jak reagují obchodní společnosti na recentní judikaturu. Správní právo. LII(3), 161–177.

Internetové zdroje

15. KADEČKA, Stanislav, 2009. Výkon státní správy–kompetence, odpovědnost [online]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/>
16. MINISTERSTVO VNITRA, Kolektiv autorů, 2006. Vzorový program pro vzdělávání tajemníků obcí s rozšířenou působností. Vzorový program pro vzdělávání tajemníků obcí s rozšířenou působností [online]. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2006. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/>
17. MOTEJL, Otakar, 2007. Principy dobré správy [online]. 1–3. Dostupné z: <https://www.ochrance.cz/dokument/principy-dobre-spravy/>
18. NEJVYŠŠÍ SPRÁVNÍ SOUD, 2004. Sbíрка rozhodnutí Nejvyššího správního soudu: Rozhodnutí č: 43/2004–83/2004 [online]. II. Wolters Kluwer
19. POTĚŠIL, Lukáš, 2008. Dobrá správa v dokumentech Rady Evropy. Veřejná správa [online]. 12/2008 Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/dobra-sprava-v-dokumentech-rady-evropy.aspx>
20. VÝBOR MINISTRŮ RADY EVROPY, 1977. Rezoluce Výboru ministrů Rady Evropy (77)31: o ochraně jednotlivce ve vztahu ke správním aktům.
21. VÝBOR MINISTRŮ RADY EVROPY, 1981. Doporučení Výborů ministrů Rady Evropy 81/19: o přístupu k informacím v držení veřejných orgánů.

Legislativní dokumenty

22. ČESKO, 1969. Zákon č. 2/1969 Sb., Zákon České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. [online]. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2>
23. ČESKO, 1992. Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. [online]. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>
24. ČESKO, 1999. Zákon č. 106/1999 Sb., Zákon o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. [online] Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106>

25. ČESKO, 2000. Zákon č. 101/2000 Sb., Zákon o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. [online]. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-101>
26. ČESKO, 2004. Zákon č. 500/2004 Sb., Správní řád, ve znění pozdějších předpisů [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500>
27. ČESKO, 2005. Zákon č. 412/2005 Sb., Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. [online]. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-412>
28. ČESKO, 2006. Nařízení vlády č. 173/2006 Sb., Nařízení vlády o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím. [online]. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-173>
29. ČESKO, 2006. Vyhláška č. 442/2006 Sb., Vyhláška, kterou se stanoví struktura informací zveřejňovaných o povinném subjektu způsobem umožňujícím dálkový přístup. [online]. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-442>
30. ČESKO, 2020. Vyhláška č. 515/2020 Sb., Vyhláška o struktuře informací zveřejňovaných o povinném subjektu a o osnově popisu úkonů vykonávaných v rámci agendy [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-515>
31. ČESKO, 2020. Právo na informace. Úřad pro ochranu osobních údajů [online]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/pravo-na-informace/ds-5873/p1=5873>
32. Nařízení vlády č. 173/2006 Sb., Nařízení vlády o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-173#p3>

Judikatura

33. Rozsudek NSS č. j. 1 As 30/2008-49
34. Rozsudek Krajského soudu v Praze č. j. 44 Ca 179/2002
35. Rozsudek NSS č. j. 2 As 58/2007-52
36. Rozsudek NSS č. j. 2 As 89/2006-107
37. Usnesení NSS č. j. 29 a 241/2017-78

38. Nález ÚS, sp. zn. I.ÚS 260/06
39. Usnesení ÚS, sp. zn. III.ÚS 671/02
40. Rozsudek NSS č. j. 2 Ans 4/2009–93
41. Rozsudek NSS č. j. 9 Ca 186/2005–40
42. Rozsudek NSS č. j. 9 As 28/2007–77
43. Rozsudek NSS č. j. 9 As 48/2011–129
44. Rozsudek MSPH č. j. 8 a 109/2019–61
45. Rozsudek NSS č. j. 8 As 12/2015–46,
46. Usnesení NSS č. j. 4 As 55/2007–84
47. Usnesení NSS č. j. 2 As 34/2008–90
48. Nález ÚS, č. j. III. ÚS 671/02
49. Rozsudek NSS č. j. 5 As 35/2016–25
50. Rozsudek NSS č. j. 9 As 90/2008–70
51. Rozsudek NSS č. j. 1 As 239/2014
52. Rozhodnutí krajského soudu v Hradci Králové, č. j. 31 Af 16/2013–59
53. Rozsudek NSS, č. j. 7 As 300/2016–21
54. Rozsudek NSS, č. j. 5 a 119/2001–28
55. Nález ÚS, sp. zn. III. ÚS 3339/20
56. Rozsudek NSS, č. j. 9 As 257/2017–46
57. Rozsudek NSS, č. j. 1 As 189/2014
58. Rozsudek NSS, č. j. 1 Afs 107/2004–48
59. Rozsudek NSS, č. j. 8 As 244/2018